EUROPAPARLAMENTET

2004 *2009*

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

FÖRSLAG TILL RAPPORT

om LIBE-utskottets delegation till Italien den 18–19 september (krisen i samband med nomadläger)

FÖREDRAGANDE: Gérard Deprez

(OBS! Bilagorna I och II publiceras i ett separat dokument.)

INNEHÅLL

DELEGATIONSRAPPORT.....3–21

1. Delegationen:

Den 7 juli 2008 höll Europaparlamentet en debatt om en muntlig fråga som särskilt handlade om den italienska regeringens beslut att genomföra en ”folkräkning” av personer, huvudsakligen av romskt ursprung, som lever i nomadläger i regionerna Latium, Kampanien och Lombardiet.
Den resolution som avslutade debatten i plenum antogs den 10 juli 2008 och utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE) fick talmanskonferensens godkännande att skicka en delegation till Rom för att möta nationella och lokala myndigheter, i syfte att få en bättre överblick över situationen med nomadlägren, som är föremål för de nödåtgärder som nyligen antogs av Italiens regering.

I slutet av denna rapport ges en kort översyn över de viktigaste händelserna i samband med denna fråga, under tiden före LIBE-delegationens besök.

Ett urval officiella dokument som behandlar nödsituationen med nomadlägren i Italien återfinns i bilaga 1. I bilaga 2 beskrivs icke-statliga organisationers bidrag.

Med tanke på översättningsavdelningarnas arbetsbelastning i slutet av Europaparlamentets valperiod kommer det inte att vara möjligt att få en fullständig översättning av bilagorna I och II.

Delegationens medlemmar var:
Gérard Deprez, ordförande för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och ledare för delegationen, Lívia Járóka (PPE-DE), Claudio Fava (PSE), Viktória Mohácsi (ALDE), Els de Groen-Kouwenhoven (Verts/ALE), Roberta Angelilli (UEN) och Giusto Catania (GUE/NGL).

Följande parlamentsledamöter deltog också helt eller delvis i delegationens arbete:
Alfredo Antoniozzi (PPE-DE), Mario Borghezio (UEN), Armando Veneto (PPE-DE), Fabio Ciani (ALDE), Roberto Fiore (NI), Monica Frassoni (Verts/ALE), Elisabetta Gardini (PPE-DE), Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), Maria Grazie Pagano (PSE), Luca Romagnoli (NI), Senastiano Senzarello (PPE-DE), Adina-Ioana Valean (ALDE), Renate Weber (ALDE), Stefano Zappalà (PPE-DE).

2. Besöket

Besöket genomfördes den 18–20 september 2008 och i samband med detta hade Europaparlamentets delegation tillfälle att träffa ledamöter från de båda italienska kamrarna, samt Italiens inrikesminister, Roms borgmästare, den italienska datatillsynsmannen och ett antal icke-statliga organisationer.

Mot bakgrund av Europaparlamentets resolution av den 10 juli 2008, fokuserade LIBE-delegationen huvudsakligen på följande frågor (som faller inom LIBE-utskottets behörighetsområde):

- Den risk för direkt eller indirekt diskriminering (artikel 13 i EG-fördraget) som skulle kunna följa av att en folkräkning av personer som nomader av romskt ursprung genomförs av hänsyn till den allmänna säkerheten.
- Skyddet av de mänskliga rättigheterna och särskilt av minoriteters rättigheter.
- Utvisningen av EU-medborgare av skäl som strider mot gemenskapsrätten och särskilt mot direktiv 2004/38/EG. (Denna fråga utgör också ämnet för ett särskilt initiativbetänkande från LIBE-utskottet som behandlar situationen i alla EU-medlemsstater. Ett frågeformulär har översänts till alla nationella parlament.)

Den 18 september 2008

1. Möte med företrädare för det nationella parlamentet[1]

Delegationens första möte var med ordföranden och vice ordföranden i de nationella parlamentsutskotten för konstitutionella frågor och Europafrågor samt följande italienska parlamentsföreträdare:
– Rossana Boldi, ordförande för utskottet för Europafrågor, senaten (Lega Nord)
– Mario Pescante, ordförande för utskottet för Europafrågor, kammaren (Popolo della libertà)
– Domenico Benedetti Valentini, vice ordförande för utskottet för konstitutionella frågor, senaten (Popolo della libertà)
– Roberto Zaccaria, vice ordförande för utskottet för konstitutionella frågor, kammaren (Partito democratico)
Följande parlamentsledamöter deltog också i mötet: Sandro Gozi (deputerad – Partito democratico), Maurizio Turco (deputerad – Partito democratico), Rita Bernardini (deputerad – Partito democratico), Giacomo Santini (senator – Popolo della libertà), Francesca Marinaro (senator – Partito democratico).

Från Italiens sida öppnades mötet genom välkomsttal där man betonade viljan att föra en dialog med LIBE-delegationen, särskilt i fråga om
– inre säkerhet och diskriminering (Boldi),
– effekten av utvidgningen till länder såsom Rumänien (Pescante),
– stärkandet av de grundläggande rättigheterna (Valentini),
– nödvändigheten av att så snart som möjligt kontrollera den italienska lagstiftningens förenlighet med EU:s principer (Zaccaria), vilket nyligen gjordes av Italiens regering i fråga om de tre utkasten till ”lagstiftningsdekret” om genomförande av direktiven om flyktingars rättsliga ställning, familjeåterförening och unionsmedborgares fria rörlighet.

I sitt svar på dessa meddelanden, betonade ordförande Gérard Deprez att LIBE-delegationen syftade till att stärka dialogen mellan europeiska och nationella lagstiftare med full respekt för deras oberoende.
I detta perspektiv förklarade han att LIBE-utskottet särskilt intresserade sig för den nyligen antagna italienska lagstiftning som anger att det är en ”försvårande omständighet” vid alla typer av brott om gärningsmannen när brottet begås olagligen befinner sig på italienskt territorium. Enligt LIBE-utskottet, och enligt Europeiska kommissionens och Europaparlamentets rättstjänst, verkar en sådan bestämmelse vara diskriminerande och stå i strid med EG-principerna om fri rörlighet för EU-medborgare.
I linje med detta hänvisade ordförande Gérard Deprez till förslaget till ”lagstiftningsdekret” för genomförande av direktiv 2004/38/EG (om unionsmedborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier), vilket skulle kunna stå i strid med EG-rätten.

Därefter talade följande deltagare:

[1] En ljudupptagning från mötet finns tillgänglig på följande adress: http://www.radioradicale.it/scheda/262587/incontro-del-comitato-per-le-liberta-civili-la-giustizia-e-gli-affari-interni-del-parlamento-europeo-con-i

– Luca Romagnoli betonade att icke-medborgare i Italien hade ännu fler rättigheter och möjligheter än italienska medborgare, såsom till exempel att de inte betalar skatter eller administrativa avgifter. För att styrka sitt påstående presenterade han den översikt som finns i bilagan.
– Giusto Catania hänvisade till yttrandet från Europaparlaments rättstjänst om den försvårande omständigheten och till dess diskriminerande karaktär. Han underströk att säkerhetsaspekter i samband med utlänningar i Italien under den senaste tiden hade dramatiserats på ett oberättigat sätt.
– Els de Groen-Kouwenhoven uttryckte sin förvåning över de motstridiga budskap som det italienska ”säkerhetspaketet” ger. Enligt Italiens regering syftade ”säkerhetspaketet” och särskilt den senaste tidens ”nöddekret” väsentligen till en fullständig integration av romerna. Men ett annat budskap kom från rapporten från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, och från andra källor, enligt vilka de vidtagna åtgärderna huvudsakligen var av repressiv karaktär och där det även hävdades att det förekommit att ”carabinieri” allvarligt misshandlat romska barn ([1]).

Els de Groen-Kouwenhovens anförande avbröts av protester från flera italienska nationella parlamentsledamöter och ledamöter av Europaparlamentet, och ordförande Gérard Deprez uppmanade henne att fokusera på rättsliga frågor. Hon upprepade då Europaparlamentets och Europeiska kommissionens oro över eventuell diskriminering av EU-medborgare i händelse av utdrivning ur nomadlägren.

Ordförande Rossana Boldi stämplade Els de Groen-Kouwenhovens deklarationer som helt ogrundade och ordförande Mario Pescante reagerade genom att avvisa dessa anklagelser som ett dåligt exempel på mentaliteten i Els de Groen-Kouwenhovens land.

Vice ordförande Roberto Zaccaria drog omedelbart därefter de närvarandes uppmärksamhet till det faktum att Els de Groen-Kouwenhoven inte anklagade någon utan bara hänvisade till externa källor.
Han uppmanade därefter åhörarna att fokusera på den särskilda karaktär som civilskyddsåtgärderna i ”nöddekreten” från maj 2008, som kräver fingeravtryck från nomader och var motiverade, har inom den italienska rättsliga ramen. Denna typ av extraordinära åtgärder kan även om de är av administrativ karaktär tillfälligt upphäva tillämpningen av den ordinarie lagstiftningen. Enligt vice ordförande Roberto Zaccaria genomfördes dessa ”dekret”, åtminstone under första fasen av deras existens, på ett inkonsekvent sätt och gav upphov till allvarliga farhågor utom och inom landet.
Först under en andra fas förtydligades den rättsliga situationen i och med inrikesministerns antagande av tolkande ”riktlinjer” som tidigare godkänts av den nationella dataskyddsmyndigheten (”Garante”).

Senator Giacomo Santini gjorde därefter ett inlägg och påminde om att han under Europaparlaments tidigare valperiod var föredragande för direktivet om fri rörlighet för unionsmedborgare. Tyvärr hade man vid den tiden ingen tanke på att hundratusentals EU-medborgare eventuellt skulle förflytta sig, såsom skedde efter EU:s utvidgning till de nya EU-medlemsstaterna. Därför bör direktiv 2004/38/EG inte bara ta hänsyn till situationen med romerna utan också många andra minoriteter.

[1] En rättslig utredning pågår för närvarande i detta ärende.

Vice ordförande Domenico Benedetti Valentini påminde deltagarna om att en objektiv nödsituation redan fanns under den tidigare regeringen. Han noterade den fråga som ställts om lagen om de ”försvårande omständigheterna” men informerade deltagarna om att domstolen i Latina nyligen hänvisade målet till Italiens konstitutionsdomstol. Ett slutgiltigt rättsligt ställningstagande skulle därför snart finnas tillgängligt. Han bekräftade också att alla de olika grupper som lever inom Italiens territorium bör vara lika inför lagen.

Renate Weber fokuserade också på den försvårande omständigheten. Hon nämnde att i straffrätten är försvårande omständigheter i allmänhet kopplade till ett specifikt beteende av den berörda personen och inte till hans eller hennes status. Hon talade om en möjlig tolkningskonflikt mellan Italiens konstitutionsdomstol och EG-domstolen.

Viktória Mohácsi ställde flera frågor:
– På vilken grund beslutades det att fokusera på en särskild social målgrupp (nomaderna)?
– Varför har Italien inte klassat romerna som en nationell minoritet?
– Hänvisades hela ”säkerhetspaketet” eller bara en del av detta till konstitutionsdomstolen?
– Anser de nationella parlamentsledamöterna att ”säkerhetspaketet” leder till korrekt behandling av EU-medborgare, tredjelandsmedborgare och statslösa personer?

Lívia Járóka frågade hur många romska barn de italienska myndigheterna har tagit från deras föräldrar och tog upp frågan om den automatiska utvisningen av EU-medborgare för brott som bara kunde bestraffas med en tvåårig dom.

Senator Francesca Marinaro betonade vikten av att integrera minoriteter och förbättra dialogen mellan parlamenten, och förbereda kommande möten genom att mer exakt fokusera på de frågor som skulle diskuteras. Hon avslutade genom att berömma det stöd som Europeiska kommissionen gett.

Roberta Angelilli ansåg att denna typ av möten är produktiva och berömde regeringens initiativ att överlämna lagförslaget till Europeiska kommissionen. När det gällde de organisatoriska aspekterna av denna typ av möten, ansåg hon att det var av intresse att översätta dokumenten (såsom regeringens nöddekret och Röda korsets yttrande).
Med hänvisning till yttrandet från Europaparlamentets rättstjänst, betonade hon att de försvårande omständigheterna skulle kunna ifrågasättas för EU-medborgare men kan anses vara lagliga när de tillämpas på tredjelandsmedborgare.
Slutligen hänvisade hon till den kritiska situationen för de romska barn som praktiskt taget är övergivna.

Marian-Jean Marinescu var kritisk till vad som vad som hävdades av ordförande Mario Pescante om säkerhetsproblemen i samband med Rumäniens anslutning till EU, eftersom den rumänska folkgruppen är en av de mest aktiva och integrerade folkgrupperna i Italien. Problem finns men de kan inte generaliseras. I detta perspektiv ställde han två frågor: Vilket är det verkliga målet med ”folkräkningen”? Om det finns en verklig social nödsituation, hur planerar myndigheterna att lösa denna?

Ordförande Rossana Boldi betonade det stora behovet av att säkra allas, och särskilt barnens, identitet för att undvika att de utnyttjas av kriminella nätverk.

Sandro Gozi ansåg att Italien stod inför ett strukturellt problem som knappast kan lösas med nödverktyg.
Han informerade LIBE-delegationen om att oppositionen röstade emot antagandet av lagstiftningsdekreten på grundval av samma argument som togs upp av LIBE-delegationen och Europeiska kommissionen, särskilt i fråga om den försvårande omständigheten.
Med hänvisning till Italiens införlivande av direktiv 2004/38/EG ansåg han att en omvänd bevisbörda för EU-medborgaren (som enligt ett av dekreten ska bevisa att deras ekonomiska resurser är lagliga) inte är förenlig med direktivet. Dessutom kunde en underlåtenhet att registrera sig efter tre månaders närvaro i Italien inte berättiga utvisning av en EU-medborgare.

Vice ordförande Domenico Benedetti Valentini påminde i sitt svar till Lívia Járóka om att varje utvisning ska beslutas av en domare och inte av en administrativ myndighet. I sitt svar till Viktória Mohácsi framhöll han att de italienska åtgärderna inte riktas mot någon särskild minoritet och att integrationen i alla händelser är en tvåvägsprocess som kräver att alla har en uppriktig vilja att integreras i det italienska samhället.

Ordförande Rossana Boldi avslutade mötet med att säga att det var ett produktivt möte och att fler möten skulle följa, kanske mer fokuserade och förberedda i förväg, för att stärka förbindelserna mellan nationella och europeiska parlamentsledamöter.

2. Möte med organisationer med offentliga uppdrag och med icke-statliga organisationer

Ordförande Gérard Deprez välkomnade alla institutioner och icke-statliga organisationer och tog upp ett antal frågor såsom
1) exakt vilken roll dessa spelat i samband med folkräkningen i nomadlägren,
2) hur data samlades in genom folkräkningen,
3) hur de ser på romernas situation i Italien och hur skyddet av de mänskliga rättigheterna och de civila friheterna garanteras.

Företrädaren för FN:s kommission för mänskliga rättigheter (UNCHR), Paolo Artini, uppgav att 20 procent av de 160 000 romerna i Italien kommer från Balkan, och att dessa inte kan utvisas eftersom de kan anses vara asylsökande. Han kritiserade ett alltmer rasistiskt och främlingsfientligt klimat inom flera sektorer av det italienska samhället och mer allmänt en växande likgiltighet i den allmänna opinionen inför tredjelandsmedborgares situation. Tyvärr genomför de italienska myndigheterna inte någon verklig integrationspolitik och fördömer inte heller i tillräcklig utsträckning rasistiska handlingar och förekomsten vid vissa tillfällen av misshandel och våld som begås av brottsbekämpande personal. Han tog upp UNCHR:s ”Romstadga” och uppgav att det huvudsakliga ansvaret för den aktuella situationen bör anses ligga i bristen på vilja i politiken och hos politiker.

Unicefs företrädare, Roberto Salvan, förklarade att Unicef hade inlett en kampanj mot all form av diskriminering och för barns rättigheter och hade flera möten och diskussioner med minister Roberto Maroni om möjliga effekter av ”säkerhetspaketet” och ”nöddekreten”. Han betonade behovet av att bygga på en verklig dialog med romerna samt ett formellt erkännande

från Italiens sida av romerna som en nationell minoritet enligt Europarådets konvention. Han framhöll behovet av en effektiv integrationspolitik, med främjande av skolgång, arbete, barns rättigheter, hälso- och sjukvård, bostäder, etc.

Italienska Röda korsets företrädare, Fernando Capuano, uppgav att italienska Röda korset arbetar för regeringens särskilda kriskommissarie som mellanhand och att de i samband med folkräkningen har haft en aktiv roll bara i Rom. Italienska Röda korset deltar inte i folkräkningen i Neapel och Milano, där Röda korset enbart arbetar med hälsovård.
I Rom samlade Röda korset in ”fogli notizie” (kort med information om hälsa, namn, efternamn, etc.) från de som frivilligt deltog i folkräkningen och delade också ut särskilda kort som möjliggjorde fri tillgång till hälsa och medborgarservice i Rom.
I fråga om folkräkningen var Röda korset verksamt på 36 boplatser, som huvudsakligen saknade tillstånd, och fokuserade främst på utsatta personer. Data om den aktuella situationen kommer att samlas in direkt av italienska Röda korset fram till mitten av oktober.
Enligt Röda korset fanns det inget behov av att samla in fingeravtryck. Alla personuppgifter förvaras av en dataskyddstjänsteman inom italienska Röda korset och är tillgängliga bara under strikta villkor (till exempel för domare i brottsundersökningar).
En version med anonymiserade data kommer att översändas till ett institut för statistiska syften.
Vid genomförandet av dessa åtgärder tolkar italienska Röda korset sitt uppdrag som ett sätt att ge en identitet åt 2 500 personer i en utsatt situation.

Fernando Capuano besvarade sedan flera frågor som ställdes av Els de Groen-Kouwenhoven, Adina Valean, Manfred Weber, Luca Romagnoli, Mario Borghezio och Monica Frassoni.

Företrädaren för Opera nomadi, Luongo, gav några allmänna siffror som beskrev den romska minoriteten. Hon påminde om att denna grupps närvaro i Italien går tillbaka till trettonhundratalet, att 60–70 procent av dessa personer är under 18 år och att den förväntade medellivslängden är 20 år lägre än för andra personer. De utbildade personerna är i minoritet och mycket ofta händer det att barn som överges eller misshandlas tas ifrån sina föräldrar och placeras på institutioner.

Företrädaren för Amnesty international kritiserade den ökade rasismen och främlingsfientligheten inom delar av den allmänna opinionen i Italien (ett fenomen som också oroar vissa offentliga myndigheter på hög nivå) och det tilltagande klimatet av fruktan och hat mot tredjelandsmedborgare. Han ansåg att denna oroväckande utveckling i den allmänna opinionen delvis drevs på av vissa politiska partier och av ett vilseledande offentligt meddelande om syftena med ”säkerhetspaketet” och nöddekreten.

Caritas företrädare uppgav att det enligt Opera nomadi finns 200 000 romer, medan den italienske inrikesministern talar om 130 000 romer, av vilka omkring 50 procent är italienska medborgare. Tyvärr är den senaste allmänna folkräkningen av Italiens befolkning från 1995 och enligt Caritas förekommer det diskriminering. Frågan har lämnats åt sidan under flera år och nu exploderar den. Caritas företrädare talade också om olika typer av läger, vissa med tillstånd och andra utan tillstånd, varav vissa administreras av Roms kommun.

Företrädaren för Comunità di Sant'Egidio, Paolo Ciani, påminde om att minister Roberto Maroni själv under en parlamentsutfrågning den 25 juni uppgav att de hade bett

prefekterna att samla in fingeravtryck från alla, inklusive minderåriga, och att detta budskap av medierna vidarebefordrades till allmänheten. Efter denna förklaring började regeringens särskilde kriskommissarie i Neapel med fingeravtryck från 350 personer (varav 50 minderåriga). Denna åtgärd blockerades sedan på grund av kritik från europeiska myndigheter (Europaparlamentet och Europarådets kommissarie för mänskliga rättigheter). Paolo Ciani erkände att de ”riktlinjer” som antogs den 23 juli gav en korrekt tolkning av hur nöddekreten skulle ha tillämpats. Tyvärr offentliggjordes inte dessa riktlinjer, inte ens genom en presskonferens, vilket har lett till förvirring och svårigheter för dem som är intresserade av att åberopa dem.

Claudio Graziano, företrädare för Arci, påminde om att romerna är den största minoriteten i Europa, och menade att problemet därför även bör behandlas på EU-nivå. Han ansåg också att om det verkliga syftet var att bättre integrera denna grupp i det italienska samhället så hade välfärdsministern varit ett bättre val. Han betonade också att ett bättre sätt att integrera romerna skulle ha varit att knyta gruppens företrädare till integrationsprogrammen genom att särskilt bekämpa utnyttjande av barn och genom att undvika alla former av ghettobildning.

Guarneri, företrädare för föreningen ”Roma e Sinti insieme” fortsatte i samma anda som tidigare talare genom att hävda att romerna inte var verkligt delaktiga och att de kände sig uteslutna från alla typer av dialog. Han betonade att romerna inte bör diskrimineras ens inom ramen för en synbarligen ”positiv” diskriminering. Han ifrågasatte också den aktuella EU-politiken inom detta område och bristen på öppenhet när det gäller slutdestinationen för de 250 miljoner euro som tilldelats medlemsstaterna av Europeiska gemenskapen för att ta itu med krisen med romerna på europeisk nivå.

Fredagen den 19 september 2008

Möte med ”Garante” – italienska dataskyddsmyndigheten

Ordföranden för ”Garante”, professor Francesco Pizzetti [1], åtföljd av Mauro Paissan och Giuseppe Chiaravalloti från samma myndighet och av generalsekreteraren, Giovanni Buttarelli, välkomnade LIBE-delegationen.
Professor Francesco Pizzetti informerade delegationen om att dataskyddsmyndigheten så snart som ”nöddekreten” antagits bad prefekterna i deras egenskap av ”särskilda kriskommissarier” att tillhandahålla information om hur folkräkningen genomfördes. Då det framkommit från de svar som mottagits att prefekterna genomförde ”dekreten” på olika sätt, kontaktade dataskyddsmyndigheten inrikesministerns kabinett för att se till att ”dekreten” genomfördes på ett konsekvent sätt. För att uppnå detta beslutade inrikesministern att utfärda ”riktlinjerna” med hänsyn till yttrandena från den italienska dataskyddsmyndigheten och från EU:s dataskyddsmyndigheter, samt att särskilt utesluta vissa databaser och profiler.
I linje med detta och för att undvika all diskriminering på grund av nationalitet kom den italienska dataskyddsmyndigheten och inrikesministeriet överens om att inte samla in data om etnisk tillhörighet eller religion och att samla in hälsodata bara på frivillig basis.

[1] http://www.garanteprivacy.it/garante/navig/jsp/index.jsp, Piazza di Monte Citorio n. 121, 00186 Rom, *E-post*: garante@garanteprivacy.it, Tel: (+39) 06 69 67 71

I detta sammanhang noterade dataskyddsmyndigheten att fingeravtryck bara bör tas när det är omöjligt att identifiera personer på annat sätt och att minderåriga under 6 år ska behandlas på särskilt sätt. (Enligt ordinarie lagstiftning kan rättsliga myndigheter be om att få ta fingeravtryck på en minderårig och i så fall vidtar den allmänna åklagaren åtgärder, medan fingeravtryck enligt riktlinjerna inte kan tas på någon minderårig utan förhandsgodkännande från allmän åklagare). Dessutom bör man skilja mellan minderåriga mellan 6 och 14 år, minderåriga mellan 14 och 18 år och vuxna.

Kontakterna mellan ministeriet och dataskyddsmyndigheten fortsatte och när riktlinjerna slutligen skickades till dataskyddsmyndigheten, begärde denna att de skulle offentliggöras. Dataskyddsmyndigheten begärde också att data som samlats in olagligt skulle förstöras, att ingen databas skulle skapas och att tillräckliga kontroller skulle genomföras.
I sitt svar på parlamentsledamöternas frågor förklarade professor Francesco Pizzetti att
– dataskyddsmyndigheten kommer att genomföra kontroller på plats endast på begäran från de registrerade, för att bedöma om riktlinjerna tillämpas korrekt,
– dataskyddsmyndigheten hittills inte har mottagit något klagomål från någon som har hävdat att hans eller hennes data har missbrukats,[1]
– insamlingen av fingeravtryck och data rörande etnisk tillhörighet och religion bara skedde i Neapel, där folkräkningen startade. Dataskyddsmyndigheten ingrep för att stoppa detta. I Rom väntade prefekten på ingripande från dataskyddsmyndigheten innan folkräkningen inleddes, och i Milano har bara fyra personers fingeravtryck tagits inom ramen för brottsundersökningar.

Möte med Gianni Alemanno, Roms borgmästare

Efter ett varmt välkomnande av LIBE-delegationen betonade borgmästare Gianni Alemanno att
– situationen med nomadlägren inte längre kunde tolereras och att nödåtgärder var nödvändiga,
– dessa åtgärder kommer att vidtas under ledning av de särskilda kriskommissarierna och med garantier för fullständigt skydd för de mänskliga rättigheterna, icke-diskriminering och säkerheten för berörda personer,
– många personer som lever i nomadläger är italienska medborgare, medan andra är EU-medborgare och tredjelandsmedborgare i en situation som ännu inte kontrollerats (oavsett deras etniska tillhörighet eller andra frågor),
– det är nödvändigt att ge stöd, och att ta hänsyn till nomadernas integration, vid planeringen av denna typ av insatser,

[1] *- Parlamentsledamöter i allmänhet ställde frågor om det proportionella i dekreten och om de var nödvändiga, om utropandet av undantagstillstånd, samt vad som hände i perioden mellan orderna och utfärdandet av riktlinjerna. Frågor ställdes också om skillnaden mellan de uppgifter som lämnats av italienska Röda korset och de som lämnats av myndigheterna (Catania), hur data behandlas av italienska Röda korset och om dataskyddsmyndigheten kommer att göra en undersökning för att kontrollera att data hanteras enligt riktlinjerna (Fava), om insamlingen av data om minderåriga följer vanlig italiensk lag eller innebär ett undantag från denna (Renate Weber), mer information om de uppgifter som samlats in under folkräkningen (Mohacsi), fingeravtryck som tas av minderåriga, vilka sociala skäl som ligger bakom folkräkningen, vilka ingripanden dataskyddsmyndigheten gör (Agnoletto) etc. (Svaren har, när de finns tillgängliga, lagts in ovan i dataskyddsmyndighetens förklaringar.)*

– det är nödvändigt att först ha mer kunskap om nomaderna (som svar på en fråga från parlamentsledamoten Giusto Catania huruvida åtgärder hade vidtagits när det gäller skolgång för nomadernas barn, med tanke på att skolprogram redan har startat, och om behovet av brådskande insatser i läger),
– de åtgärder som planerats av de tidigare stadsadministrationerna har bibehållits, i väntan på slutförandet av folkräkningen som planeras vara klar i mitten av oktober. Därefter kommer prefekten, som för närvarande har alla befogenheter i samband med nomadernas integration på grundval av de dekret som godkänts av regeringen, att inleda en rad insatser inom områdena integration, bostäder, skolgång, utbildning, arbete, etc.

Borgmästare Gianni Alemanno uppgav också att det kommer att vara upp till prefekten att hantera de data som samlats in. När det gäller direktivet om fri rörlighet förklarade han att personer som påträffas olagligt på italiensk mark enligt italiensk lag kommer att utvisas.

Möte med Roberto Maroni, inrikesminister
och med Andrea Ronchi, minister för EU-frågor

Minister Andrea Maroni välkomnade LIBE-delegationen och hänvisade till ett tidigare möte med ordförande Gérard Deprez där frågan om ”nöddekret” tagits upp.
Han uppgav att genomförandet av ”nöddekreten” pågick och att särskilt ”folkräkningen” av personer och undersökningen av behoven hade gått framåt. En första rapport med all relevant information översändes redan den 1 augusti till kommissionens vice ordförande Jacques Barrot.
Därefter mottogs ett positivt svar från kommissionen. Vice ordförande Jacques Barrot noterade innehållet i rapporten, och särskilt den försäkran som getts av minister Roberto Maroni, om att inga data samlades in på grundval av etnisk tillhörighet och religion. Vice ordförande Jacques Barrot bad om att han skulle hållas underrättad om tillämpningen på fältet av de riktlinjer som minister Roberto Maroni gett till prefekterna.

Han gav delegationen aktuell information om folkräkningen: Folkräkningen omfattade 1 588 personer i Lombardiet, varav 773 minderåriga, 1 608 personer i Kampanien, varav 786 minderåriga, 2 679 personer i Latium, varav 1 228 minderåriga.

Han informerade också delegationen om att 1 525 barn går i skolan, vilket visar behovet av att inrätta en plan för skolgång tillsammans med utbildningsministern, Unicef och Röda korset. Enligt det nuvarande tidsschemat kommer ”folkräkningen” i de tre regionerna att slutföras i mitten av oktober. Först då skulle den andra fasen av ”nöddekretens” genomförande inledas. Under den andra fasen kommer de särskilda kriskommissarierna att behöva
– hitta lämpliga platser för de nya ”reguljära” läger som ersätter de irreguljära,
– säkra barnens skolgång,
– främja integration, social omsorg, hälso- och sjukvård, utbildning och arbete för dessa grupper.
Hittills har de boende i nomadlägren reagerat positivt på folkräkningen, som syftade till att ge dem en identitet och en framtid.

Tillsammans med minister Andrea Ronchi besvarade han en rad frågor från parlamentsledamöterna, och tillade att syftet med insatsen är att undanröja läger som saknar

tillstånd och de förnedrande villkor som nomaderna där lever under. Målet är att skapa samhällen där tjänster och strukturer tillhandahålls, för att säkra en fredlig samlevnad (såsom i Voghera).
Ministrarna uttryckte sin förhoppning om att det, delvis tack vare besöket, kommer att vara möjligt att undvika missförstånd, även om politiska motsättningar kvarstår. Den italienska regeringen visade redan en vilja att hitta lösningar som är förenliga med EU:s principer också i fråga om de tre förslag till lagstiftningsdekret som är en del av ”säkerhetspaketet”.

När det gällde just dessa texter informerade minister Roberto Maroni LIBE-delegationen om att
– Europeiska kommissionen bara invände mot dekretet om EU-medborgare och fri rörlighet, medan han hade fått grönt ljus för de andra två åtgärderna (om familjeåterförening och asyl),
– det skulle krävas en extra granskning inom Italiens regering och parlament och att han skulle skicka en reviderad text till kommissionen och Europaparlamentet för att undvika konflikter med EU:s lagstiftning.

När det gäller åtgärden, som redan är i kraft, om införande av försvårande omständigheter inom straffrätten för EU-medborgare som olagligen uppehåller sig i Italien, uppgav ministern att det för de italienska myndigheterna var tydligt att regeln om ”aggravante” bara skulle tillämpas för icke EU-medborgare. Han var medveten om att frågan gav upphov till problem med förenligheten med EG-rätten men menade att detta helst skulle lösas genom en ”autentisk” tolkning av lagen och inte genom en formell ändring av åtgärden.

När det gäller folkräkningen i nomadlägren och de data som insamlats i Neapel innan riktlinjerna utfärdades, sade ministern att de skulle omarbetas i enlighet med riktlinjerna.

Han informerade också delegationen om att 350 EU-medborgare har utvisats efter godkännandet av ”Amato-dekretet”. Han informerade om att bedömningen gjordes från fall till fall och bygger på en särskild administrativ handling. och att det inte finns några EU-medborgare i tillfälliga interneringscentrum för invandrare.

När det gäller angreppen i lägret i Ponticelli, uppgav minister Roberto Maroni att den rättsliga undersökningen pågår.

Han informerade också om att 3 miljoner euro har gjorts tillgängliga för folkräkningen, och att medel kommer att tillhandahållas under den andra fasen av inrikes- och utbildningsministeriet, regioner, provinser och kommuner, i samarbete med Unicef.

Han informerade om att ett möte skulle hållas den 9 oktober mellan italienska och rumänska myndigheter. Den 30 september skulle minister Roberto Maroni möta Rumäniens minister för inrikes frågor, Cristian David, i Bukarest.

I samband med avslutningen av mötet frågade ordförande Gérard Deprez minister Robert Maroni om han korrekt förstod att lagstiftningsåtgärderna om fri rörlighet för unionsmedborgare och om försvårande omständigheter skulle ses över enligt indikationerna från EU-institutionerna, och minister Roberto Maroni bekräftade detta.

Besök i två romska nomadläger [1]

Delegationen besökte först lägret Casilino 900 och sedan lägret Salone.

Casilino 900, Via Casilina, förort sydöst om Rom

Enligt pressen lever 650 personer i lägret Casilino 900, varav 250 minderåriga. Lägret inrättades för över 35 år sedan och det har aldrig fått tillstånd. Även om mer än 500 ton material tidigare tagits bort av kommunens miljövårdsavdelning gav lägret intrycket av en samling baracker i mycket dåligt skick, som en ”favela”. Situationen förvärras av avsaknaden av vatten och el samt uppvärmningssystem (som stängdes efter ett besök av rättsvårdande myndigheter som noterade att det inte var lagligt inrättat).
Flera medlemmar av delegationerna besökte lägret och talade med invånarna om deras villkor. Ordförande Gérard Deprez fann situationen mycket chockerande, särskilt med tanke på hur länge situationen funnits och avsaknaden av minimistandarder för ett normalt liv.
Enligt en informell förklaring på plats är en stängning av Casilino 900 och en förflyttning av dess invånare till ett ”reguljärt” läger en prioriterad fråga för de italienska myndigheterna.

Campo Salone, Via di Salone 323, Rom

Salonelägret förvaltas av *Comune di Roma*, tillsammans med ett socialt kooperativ. Enligt pressen består det av 135 containrar eller husvagnar, och 700 personer lever där. En skolbuss tillhandahålls och vissa romer arbetar utanför lägret. Vid första anblicken är levnadsvillkoren långt bättre än i Casilino 900-lägret och visar att det är möjligt med tillfälliga bosättningar som är mer förenliga med mänsklig värdighet.
Därför var det också i detta fall svårt att förstå hur personer som har levt där i åratal fortfarande kunde anses vara ”nomader”.

Presskonferens – *Plats*: *Ambasciatori Hotel*[2]

Det går att lyssna på presskonferensen på http://www.radioradicale.it/scheda/262633

[1] *Lägren bestämdes med den politiska gruppen den 10 september 2008.*
[2] *Ambasciatori Palace Hotel,* Via Vittorio Veneto, 62 - 00187 Roma, Tel. +39 06 47 493

SLUTSATSER:

Av följande skäl anser föredraganden att LIBE-delegationens besök var värdefullt, trots att det var mycket kort:

1. Det gjorde det möjligt att konstatera den sociala spänning och det klimat som för närvarande karaktäriserar Italien vad gäller situationen med nomaderna. Oron sprider sig och en känsla av otrygghet verkar växa bland italienska och utländska medborgare i vardagslivet. Det har skett en ökning av främlingsfientliga och rasistiska handlingar, och vissa av dessa inbegrep en större grad av våld än tidigare. Den ”sociala oro” som nämnts som berättigande för ”säkerhetspaketet” och ”nöddekreten” finns fortfarande och mediernas och den politiska debattens överreaktion verkar mer förvärra än lugna de befintliga spänningarna i det italienska samhället.

2. Det gjorde det möjligt att undersöka och delvis förstå den rättsliga komplexiteten i de olika åtgärder som vidtagits av italienska myndigheter inom ramen för det så kallade ”säkerhetspaketet”. Paketet för samman ett lagdekret som omformats till lag, tre lagstiftningsdekret, ett ordinarie lagförslag och fyra regeringsdekret som antagits inom civilskyddsmekanismen. En sådan komplex rättslig konstruktion var (och förblir) svår att förstå. Det sätt på vilket den har kommunicerats till allmänheten och medierna verkar ha varit förenklat och inkorrekt, och ledde till att gråzoner skapades som krävde ytterligare ingripanden som till exempel antagande (efter begäran om information från Europeiska kommissionen och antagandet av Europaparlamentets resolution) av ”riktlinjer” från de ansvariga ministrarna som kompletterar regeringens ”dekret”.

3. Trots ett tydligt missförstånd (troligen på grund av översättningsproblem) av ett inlägg av en ledamot av LIBE-delegationen, var mötet med italienska parlamentsledamöter mycket intressant eftersom det gjorde det möjligt att kontrollera vilka problem som kan uppstå i genomförandet av EU-åtgärderna (såsom direktivet om fri rörlighet för unionsmedborgare). I slutet av mötet uttrycktes en önskan om att organisera fler möten med en mer fokuserad frågeställning och med grundligare förberedelser.

4. Det gjorde det möjligt att samla in synpunkter, kommentarer och kritiska synpunkter från institutioners företrädare (såsom Röda korset och UNCHR) och från icke-statliga organisationer om det faktum att nomadernas villkor under lång tid har underskattas av offentliga myndigheter och att situationen skapar stora problem.

5. Det erbjöd ett tillfälle att få förtydliganden och försäkringar från regeringens företrädare, särskilt i följande frågor:
– De ”försvårande omständigheter” som för närvarande är i kraft kommer inte att gälla EU-medborgare och lagen kommer att ändras (eller tolkas rättsligt) i enlighet med detta. I detta avseende är det upp till Europeiska kommissionen att övervaka situationen.
– Det lagstiftningsdekret som ändrar den italienska lagstiftningen för genomförande av direktiv 2004/38/EG kommer att dras tillbaka och ett nytt lagförslag som överensstämmer med Europeiska kommissionens förslag och som inte kriminaliserar den som inte har registrerat sig efter tre månaders uppehälle kommer att antas. Här bör det noteras att regeringen som utlovat drar tillbaka förslaget till lagstiftningsdekret.

– ”Folkräkningen” i nomadlägren syftade till att förbättra de berörda gruppernas sociala integration, särskilt för de minderåriga.
– Ingen databas skapades eller kommer att skapas och de data som samlats in under operationerna kommer att behandlas som alla andra liknande uppgifter och inga minderåriga under 14 år kommer att identifieras eller få fingeravtryck tagna utan tillstånd från rättslig myndighet. I detta sammanhang är det upp till den nationella dataskyddsmyndigheten att göra lämpliga kontroller.

Ministern tillkännagav att situationen kommer att bli tydligare efter ”folkräkningens” första fas (i mitten av oktober), efter prefekternas (”commissari”) antagande av förflyttningsplanerna för de reguljära och irreguljära lägren och fastställandet av programmen för att stödja och integrera medlemmarna av de berörda grupperna (särskilt barnen).

6. Det gjorde det möjligt att säkra ett åtagande från de lokala myndigheternas sida att hitta en passande lösning för nomadlägren, särskilt för den ”favela-liknande” situationen i ett irreguljärt 35 år gammalt nomadläger (Casilino 900) bara 10 km från den italienska huvudstadens centrum.

Viktiga händelser före LIBE-utskottets besök

2007:

31 oktober: En italiensk kvinna vid namn Giovanna Reggiani våldtas och dödas i Rom. Huvudmisstänkt är en rumänsk medborgare (senare dömd). Efter detta brutala brott börjar den allmänna opinionen att kräva säkerhetsåtgärder. Ett antal icke-italienska personer utvisas.

17 augusti: En italiensk cyklist blir angripen när han cyklar i Tor di Valle, en förort till Rom. Cyklisten avlider ett par månader senare till följd av angreppet. Två rumänska personer döms för angreppet.

2008:

10 maj: I förortsområdet Ponticelli (Neapels kommun) anklagas en 16-årig romsk flicka för att ha försökt kidnappa ett nio månader gammalt spädbarn. Under de följande dagarna (den 12–14 maj) angrips flera romer fysiskt och okända personer tänder eld på några av romernas bostäder. Den 15 maj hade hela den romska befolkningen tvingats lämna lägren i Ponticelli och flytta till läger (och skolor) i andra distrikt. Enligt rykten drevs denna våldsamma reaktion på av lokal brottslighet av maffiatyp (camorra)[1]. Det har också betonats att det område där lägren var belägna i alla fall skulle utrymmas senast den 4 augusti för att genomföra det program för återställande av stadsområden som antagits av det kommunala rådet. Den 29 maj 2008 fördömer inrikesministeriets statssekreterare reservationslöst våldet och intoleransen mot romerna inför parlamentet och bekräftar regeringens vilja att agera beslutsamt för att undanröja de grundläggande orsakerna till dessa yttringar av intolerans. En ”tillbudsrapport” om dessa händelser utarbetades av byrån för grundläggande rättigheter (och offentliggjordes den 4 augusti).

21 maj: Med hänvisning till artikel 5 i civilskyddslagen, utropade Italiens statsminister undantagstillstånd i regionerna Kampanien, Lombardiet och Latium. Detta beslut motiverades av den sociala oro som orsakats av förekomsten av irreguljära nomadläger och risken för den inre allmänna ordningen. Undantagstillståndet utropades genom dekret fram till den 31 maj 2009. Detta dekret kompletteras med tre specifika ”ordinanze” (2) som antogs den 30 maj (”Ordinanze” 3676, 3677 och 3678) som gäller ”folkräkningen” av personer (inklusive minderåriga) som lever i de reguljära och irreguljära nomadlägren i Neapel, Rom och Milano. Lokala prefekter i egenskap av ”regeringens särskilda kriskommissarier” fick ansvaret för genomförandet av dessa ”ordinanze”[3].

---

[1] FRA tillbudsrapport, ”Violent attacks against Roma in the Ponticelli district of Naples, Italy”, s. 6; De Arcangelis: ”Napoli, ancora roghi contro i Rom, la Comorra dietro gli assalti” i La Repubblica från den 15 maj 2008, s. 11.

[2] ”Ordinanze” är undantagsvisa, tillfälliga administrativa åtgärder som den offentliga myndigheten på nationell, regional och lokal nivå kan anta med lagligt tillstånd (såsom den om civilskydd) för att möta kriser eller hot av ovanlig omfattning. Ordinanze ska meddela vilken lagstiftning som tillfälligt kan upphävas men bör i alla händelser följa principerna för rättsordningen och de internationella avtalen samt EG-rätten. De villkor som ska respekteras när man använder dessa undantagsbefogenheter har fastställts av Italiens konstitutionsdomstol i flera domar (den senaste är dom nr 277 av den 16 juli 2008, de föregående är nr 284 från 2006, 127 från 1995, 418 från 1992, 201 från 1987, 4 från 1977, 26 från 1961 och 8 från 1956).

[3] Enligt dessa ”Ordinanze” gäller särskilt att 2. Den särskilde kommissaren, inom det terrotiriella

23 maj: Italiens regering antar de andra rättsliga åtgärderna i det italienska ”säkerhetspaketet”.

1. Den första av dessa är lagdekret ([1]) nr 92 av den 23 maj 2008 (omformat den 24 juli 2008 genom en slutgiltig lag nr 125) med titeln ”brådskande åtgärder angående allmän säkerhet” som särskilt inkluderar följande:
a) Utlänningar förvisas och EU-medborgare avlägsnas från territoriet genom domstolsbeslut om de döms till mer än två års fängelsestraff.
b) Den irreguljära statusen för utlänningar som begår en brottslig handling läggs till strafflagens förteckning över försvårande omständigheter.
c) Uthyrning av bostäder till olagliga invandrare är föremål för ett straff som sträcker sig från sex månaders till tre års fängelse.
d) Med respekt för de allmänna principerna i lagdekretet, får borgmästare befogenhet att bland annat anta motiverade brådskande åtgärder för att förebygga och åtgärda allvarliga hot mot allmän säkerhet och säkerhet i städerna. Begreppet ”allvarliga hot mot allmän säkerhet och säkerhet i städerna” definieras genom inrikesministerns dekret från den 5 maj 2008.

2. Den andra uppsättningen åtgärder utgörs av två lagförslag (överlämnade till parlamentet den 3 juni 2008).
I det första (för närvarande senatsakt nr 733 som fortfarande är under diskussion, varför texten hittills är preliminär) behandlas vissa utlänningsrelaterade bestämmelser såsom de följande:

---

ansvarsområdet, vid behov även i strid med gällande bestämmelser om miljö, landskapsskydd, folkhälsoskydd, markplanering, den lokala polisen, trängsel och trafik på vägar, och med förbehåll för skyldigheten att säkra nödvändiga åtgärder för hälsoskydd, ansvarar för genomförandet av följande initiativ:
a) fastställande av handlingsprogram för att lösa krisen,
b) övervakning av läger med tillstånd där det finns grupper av nomader samt lokalisering av bosättningar utan tillstånd,
c) identifikation och folkräkning av personer, även minderåriga, och hushåll som finns på de platser som nämns i punkt b) med hjälp av identifieringsuppgifter,
d) antagande av nödvändiga åtgärder, med hjälp av polisen, gentemot personer som nämns i punkt c) och som visar sig vara eller kan vara föremål för administrativa eller rättsliga åtgärder för avvisning eller utvisning,
e) om de befintliga platserna inte kan tillfredställa kraven för boende, planering för lokalisering av andra platser som är lämpliga för uppförande av läger med tillstånd,
f) antagande av åtgärder för utrymning och återställande av de områden som använts för bosättningar utan tillstånd,
g) genomförande av de första åtgärderna för att återställa en miniminivå för social omsorg och hälso- och sjukvård,
h) åtgärder för att främja deltagande och social integration för de personer som flyttats till läger med tillstånd, särskilt stödåtgärder och integrerade projekt för minderåriga, samt åtgärder för att hindra olaglig handel, tiggeri och prostitution,
i) övervakning och främjande av initiativ i läger med tillstånd för att främja skolgång, yrkesutbildning och deltagande i verksamhet för uppförande eller renovering av bostäder,
l) antagande av alla åtgärder som är bidragande och nödvändiga för att övervinna krisen.
[1] Enligt artikel 96 i Italiens konstitution är ett lagdekret en ”tillfällig” men direkt gällande lag som antagits av regeringen när den står inför exceptionella omständigheter. Parlamentet ska omforma lagdekretet till en slutgiltig lag inom 60 dagar från dess antagande (med ändringar vid behov). I detta fall var den lag som omformade dekretet lag nr 125 som utfärdades den 24 juli.

a) Olaglig inresa är föremål för fängelsedom på mellan sex månader och fyra år. I dessa fall bör domstolen, efter förfaranden som bör vara så snabba som möjligt, också ge order om utlänningens utvisning.
b) Utlänningar kan kvarhållas i ”identifierings- och utvisningscenter” under 60 dagar för att identifieras. Om detta inte är möjligt inom 60 dagar, kan en förlängning av kvarhållandet under ytterligare 60 dagar godkännas av en domare på begäran av polischefen. Den maximala längden för kvarhållandet ökas till 18 månader (i stället för 60 dagar som den hittills varit).
c) Polischefen kan redan innan tidsgränsen på 60 dagars kvarhållande genomföra en utlännings utvisning, och ska då omedelbart också informera behörig domstol.
d) Att bli italiensk medborgare genom giftermål ska vara möjligt efter att under två år ha varit bosatt i Italien.
Den andra uppsättningen handlar om ratificeringen av Prümfördraget, som inte direkt relaterar till tredjelandsmedborgare.

Den tredje uppsättningen åtgärder i ”säkerhetspaketet” lämnades till parlamentsutskotten i form av tre förslag till lagstiftningsdekret ([1]) som utarbetats av regeringen för att ändra den befintliga lagstiftningen som har införlivat tre EG-direktiv som gäller:
a) Direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Enligt lagstiftningsdekretet gäller att EU-medborgare
– som önskar vara bosatta i Italien under mer än tre månader kommer att behöva bevisa att de har tillräckliga medel, från lagliga källor, för att försörja sig själva och sina familjer (de ska också ha en sjukvårdsförsäkring eller frivilligt ha registrerat sig hos den nationella sjukvårdsförvaltningen),
– kan avhysas från territoriet på grund av ”allmän säkerhet” vilket bland annat inkluderar det faktum att de inte har registrerat sig hos behöriga myndigheter inom 10 dagar efter tremånadersperioden eller att de kan anses vara ett konkret, verkligt och allvarligt hot mot grundläggande mänskliga rättigheter eller mot ”allmän säkerhet” eller den allmänna moralen. Deras avhysande kommer att ske brådskande om deras uppehåll förefaller vara oförenligt med en ”civil och säker samlevnad”, vilket kan visas genom avsaknad av en bostad som överensstämmer med stadsprägel och hälsokrav.
b) Direktiv 2003/86/EG om familjeåterförening (för tredjelandsmedborgare (personer som inte är unionsmedborgare)). Enligt detta lagstiftningsdekret kan det krävas att DNA-test genomförs på sökandens bekostnad i fall där villkoren för återförening inte med säkerhet kan kontrolleras genom dokument från myndigheter i sökandens ursprungsland, eller om det råder tvivel om äktheten hos de dokument som läggs fram.
c) Direktiv 2005/85/EG om förfaranden för erkännande av flyktingstatus. När det särskilt gäller asylsökande, om det har utfärdats en utvisning eller avvisningsorder för asylsökanden på grund av irreguljär inresa eller vistelse i Italien innan de har lämnat in sin asylansökan, kommer de inte lägre att hållas i öppna flyktingförläggningar utan kommer i stället att hållas i ”identifierings- och utvisningscenter”.

Italiens regering kompletterade dessa åtgärder med

[1] Ett lagstiftningsdekret är enligt Italiens konstitution en lag som antagits av regeringen genom delegering från parlamentet, som fastställer vilka principer och begränsningar som ska följas. Innan det slutliga antagandet ska regeringen samråda med behöriga parlamentsutskott.

– en stärkt dialog med europeiska ursprungsländer för romer (särskilt med Rumäniens premiärminister och inrikesminister),
– ett nytt åtagande om att förnya de bilaterala säkerhetsarrangemangen med länder utanför EU såsom avtalet med Libyen om ”samarbete och kamp mot terrorism, organiserad brottslighet, narkotikahandel och olaglig invandring” (undertecknat i december 2000 och i kraft från december 2002).

19–20 juni: Besök i Italien av Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter, Thomas Hammarberg. I den rapport som offentliggjordes ([1]) den 28 juli 2008 uttrycker Europarådets kommissionär oro över antagandet nyligen av ”säkerhetspaketet” som ledde till att man särskilt inriktade sig på romska EU-invandrare, och över utfärdandet av undantagstillstånd i vissa regioner och de efterföljande utökade befogenheterna för prefekterna i dessa områden. Kommissionären menade också att om nödåtgärder ofta antas inom lagstiftning och andra områden i en av Europarådets medlemsstater tyder detta på en allvarlig svaghet hos statsmekanismen, som förefaller vara oförmögen att effektivt hantera etablerade sociala problem genom ordinarie åtgärder inom lagstiftning och andra områden. Kommissionären noterade att internationell lagstiftning, trots en utbredd motsatt trend i vissa stater, tydligt har etablerat principen om att utlänningar vars enda brott är en överträdelse av invandringslagen inte bör behandlas som kriminella eller potentiellt kriminella av genomgångsstater eller värdstater. Såsom föreskrivs i artikel 17.3 i den internationella konventionen om skydd för alla migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar från 1990, bör invandrare som kvarhållits för överträdelse av bestämmelser som gäller migration så långt det är möjligt hållas åtskilda från dömda personer eller personer som är frihetsberövade i väntan på rättegång. Fastän Italien inte är en stat som är part i denna konvention, anser kommissarien att denna text är en referens till skydd av migrerandes rättigheter och behovet att undvika att de kriminaliseras. Han noterar och beklagar regeringens avvikande åsikt på denna punkt.
Kommissionären påpekade att fastän det inte verkar finnas något avtal om återtagande mellan de två länderna har Italien tvångsåtersänt ett stort antal olagliga invandrare till Libyen. Därför har, enligt italienska myndigheter, dessa återsändningar lett till planering och övervakning från Italiens sida av efterföljande förflyttning av de förvisade från Libyen till deras ursprungsländer[1].

25 juni: Minister Roberto Maroni presenterar ”säkerhetspaketet” för den italienska senatens utskott för konstitutionella frågor och förklarar regeringens strategi för att
– underlätta utvisning av olagliga invandrare genom att betrakta olaglig inresa som ett brott,
– underlätta utvisning av medborgare från andra EU-medlemsstater om de inte registrerar sig efter tre månader, inte bevisar att de har tillgång till lagliga ekonomiska resurser och lever i hus som till fullo uppfyller rättsliga krav.
Dagen därpå rapporterade pressen om inledningen av folkräkningen i Neapel.

2–3 juli: Italiens ständige representant meddelar kommissionen (vice ordförande Jacques Barrot) texten till de italienska ”nöddekreten”.

[1] Se: https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1309811&Site=CommDH&BackColorInternet=FEC65B&BackColorIntranet=FEC65B&BackColorLogged=FFC679

Vice ordförande Jacques Barrot ber om ytterligare information från minister Roberto Maroni och särskilt om omfattningen av de planerade åtgärderna, den rättsliga ramen, syftena och förfarandena för ”folkräkningen”. Kommissionen ber om ytterligare information även om andra aspekter av ”säkerhetspaketet” som har att göra med EG:s/EU:s befogenheter.

7 juli: I anslutning till det informella mötet i rådet (rättsliga och inrikes frågor) möter minister Roberto Maroni vice ordförande Jacques Barrot och ordförande Gérard Deprez.
Minister Roberto Maroni lämnar inledande information om situationen med nomadlägren i Italien (700–1 000) och det faktum att ”folkräkningen” bara syftar till att ge socialt stöd till personerna i fråga.
Ordförande Gérard Deprez delger ministern sin oro över de oklara formuleringarna i de olika ”ordinanze” och informerar honom om att Europaparlamentet samma dag skulle diskutera en resolution där man uttrycker stor oro över risken för indirekt diskriminering av romer (varav merparten är EU-medborgare). Därför lovar han att omedelbart informera de politiska grupperna om de förklaringar som mottagits samt om möjligheten att acceptera minister Roberto Maronis inbjudan att besöka Italien för att fastställa hur det förhåller sig.

9 juli: Jonathan Faull (generaldirektör för GD Rättvisa, frihet och säkerhet) skriver till Italiens permanenta representation och ber Italien att lämna en rapport om genomförandet av de olika ”ordinanze” senast i slutet av juli 2008. Särskilt frågar han
– om den första folkräkningsoperationen i Neapel (med referenser till religion och etnisk tillhörighet) skulle kunna ses som en incident som inte skulle upprepas,
– om dataskyddsprinciper respekteras, särskilt under fingeravtrycksoperationerna, och om minderåriga under 14 år identifieras efter ett domslut och bara i identifieringssyfte,
– hur situationen är i resten av Italien (som inte omfattas av undantagstillståndet),
– om man till Europeiska kommissionen kan översända texten till andra lagförslag som är under behandling med koppling till ”säkerhetspaketet” (tre lagstiftningsdekret som behandlar respektive EU-medborgares rörlighet och uppehälle, familjeåterförening för tredjelandsmedborgare och behandling av flyktingar).

10 juli: Europaparlamentet antar en resolution ([1]) där man uttrycker allvarlig oro över användningen av särskilda åtgärder såsom ”ordinanze” (som upphäver ordinarie lagstiftning), möjligheten till indirekt diskriminering av romerna (som det verkar utifrån de första folkräkningsformulären som delats ut i Neapel), risken för kränkning av EG-direktiven om privatliv (1995/46/EG), om likabehandling av personer (2000/43/EG) samt direktivet om unionsmedborgares fria rörlighet (2004/38/EG).

17 juli: Inrikesministern antar, efter italienska dataskyddsmyndighetens yttrande, de ”riktlinjer” som Neapels, Roms och Milanos kriskommissarier ska följa för att skydda personuppgifter, särskilt i fråga om minderåriga, (såsom krävs av EG) och undvika att skapa någon särskild databas när man gör ”folkräkningen”.

1 augusti: Minister Roberto Maroni skickar en rapport om genomförandet av första fasen i nödsituationen med ”nomadlägren” samt texten till de tre ”lagstiftningsdekreten” till vice ordförande Jacques Barrot såsom dessa ändrats efter parlamentsutskottens granskning (se ovan) men ännu inte i slutgiltig form. En sådan

översändning bör anses vara ett tecken på särskilt god vilja från den nationella regeringens sida mot Europeiska kommissionen.

3 och 16 september: Förberedande möten mellan vice ordförande Jacques Barrot och LIBE-utskottets samordnare (samt officiella delegationsmedlemmar).

[1] Texter antagna av parlamentet http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0361+0+DOC+XML+V0//EN